

บทคัดย่อ

ข้อมูลใหม่จากวรรณกรรมอำพราง

การดำเนินงานด้านภาษาและวรรณกรรมของสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร ในรอบทศวรรษที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๖) ได้นำเสนอวรรณคดีจากหลักฐานต้นฉบับที่ค้นพบใหม่ อันจะช่วยเปิดเผยและชำระข้อมูลที่เคยถูก “อำพราง” ตามความรู้ที่เคยรับรู้กันมาแต่เดิมหรือไม่เคยได้รับการเผยแพร่มาเป็นเวลานานในวงวิชาการและสังคมไทย เพื่อใช้เป็นหลักฐานทางวิชาการ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับอดีตของชาติไทย ที่ถูกต้องต่ออนุชน และเกิดความก้าวหน้าในวงวิชาการด้านอักษรศาสตร์

การเสวนาทางวิชาการเนื่องในวันอนุรักษ์มรดกไทย เรื่อง “ข้อมูลใหม่จากวรรณกรรมอำพราง” มุ่งเสนอตัวอย่างการค้นพบต้นฉบับและตัวบทวรรณคดีสำคัญของสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ จำนวน ๓ เรื่อง ตามลำดับยุคสมัยที่แต่ง ได้แก่

๑. บทละครเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี เสนอการค้นพบต้นฉบับ บทละครเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ตอนศึกสังฆาสูร วิรุณจำบัง ต้นฉบับเก็บรักษาไว้ที่ หอสมุดประจำรัฐแห่งกรุงเบอร์ลิน โดย Mr. Jan Richard Dressler เป็นผู้ค้นพบและนำสำเนาามอบให้สำนัก วรรณกรรมและประวัติศาสตร์ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๗ และกรมศิลปากรได้พิมพ์เผยแพร่ “บทละครเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ฉบับสมบูรณ์เป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๑ เนื่องในวาระครบ ๒๕๐ ปี แห่งการสถาปนากรุงธนบุรี การตรวจสอบและจัดพิมพ์ดังกล่าวเป็นการเผยแพร่วรรณคดีที่ยังไม่เคยเผยแพร่ ทั้งยัง ช่วยต่อเติมข้อมูลประวัติวรรณคดีสมัยกรุงธนบุรีให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๒. เพลงยาวคุณพุ่ม เสนอการค้นพบตัวบทเรื่องเพลงยาวคุณพุ่ม ต้นฉบับเป็นกระดาษฝรั่งเขียนด้วย ดินสอดำเก็บอยู่ในแฟ้มเอกสารเก่าของสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ มีเนื้อหาเป็นการรำพึงรำพันถึงความ ขุ่นเคืองแห่งใจกับน้องสาวร่วมมารดา โดยผลงานกวีนิพนธ์ของคุณพุ่มที่ค้นพบใหม่ดังกล่าว กรมศิลปากรได้รวม พิมพ์เผยแพร่ครั้งแรกในหนังสือ “กวีนิพนธ์คุณพุ่ม” เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๓ การค้นพบดังกล่าวเป็นการเผยแพร่วรรณคดี ที่ยังไม่เคยตรวจสอบชำระและข้อมูลชีวประวัติของคุณพุ่ม กวีสตรีสำคัญในครั้งรัชกาลที่ ๓ ที่มีความสัมพันธ์กับ บุคคลในประวัติศาสตร์ครั้งต้นกรุงรัตนโกสินทร์ให้ชัดเจน

๓. นิราศหนองคาย เสนอการค้นพบต้นฉบับลายมือเรื่องนิราศหนองคาย คัดลอกด้วยดินสอดำ ลงบนกระดาษฟูลสแก๊ปในแฟ้มเอกสารเก่าของสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ที่คัดลอกจากสมุดไทย ฉบับที่ สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ โปรดให้คัดลอกจากฉบับที่รอดจากการทำลายฉบับต้นร่างและฉบับพิมพ์ในครั้ง รัชกาลที่ ๕ กรมศิลปากรได้ตรวจสอบต้นฉบับและจัดพิมพ์ “นิราศหนองคาย” เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อให้ได้เนื้อความ ตรงกับที่กวีผู้แต่งประพันธ์ไว้มากที่สุด การค้นพบต้นฉบับเรื่องนิราศหนองคายดังกล่าวจึงเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ข้อเท็จจริงบางประเด็นในอดีต ตลอดจนเผยแพร่ตัวบทที่ไม่ได้ถูกพิมพ์เผยแพร่ในครั้งก่อนหน้า